

več mladine vdeležilo takih „mladeniških“ shodov.

Zadnjo nedeljo se je vršil prvi taki shod, imele so črne suknje svoj dan in sicer na Ptujski Gori, toraj v kraju, kateri slovi daleč po Spodnjem Štajerskem kot cilj božjih potov.

Oglejmo si malo to prvo, takozvano „mladeniško“ zborovanje!

Že večkrat smo povdarjali, in kmetje so nam priznali, da je res, da deklica ali mladenka, katera voha okoli farovža, ni mnogo, ni ničesar vredna! Danes pa smelo trdimo, da tudi — ker ni vse zlato, kar se sveti — mladenič, kateri se oklepa farske suknje, ni pravi mladenič, on je ali neiskusen otrok, ali pa ima vsled svoje kratke pameti, vsled svoje kratkovidnosti par kolesc preveč, ali premalo v svoji glavi.

Na Ptujsko Goro je prišlo zadnjo nedeljo k omenjenemu zborovanju nad dvanaest duhovnikov iz različnih far, celo iz Slovenskih Goric so prišli in vsak od teh duhovnikov je pripeljal s seboj celo trumo takozvanih „mladeničev“. Najprvič si oglejmo te mladeniče! Večina jih je bila stara kakih 15 do 16 let, toraj mlečnozobna, neiskusena mladina! Kje pa ste pustili vi gospodje prave kmečke mladeniče? Med vsemi bi morda ne bil z lučjo po dnevi našel par takih, katerim se je vsaj začelo malo kaj kliti pod nosom, ki niso več mokri za ušesi. Kje so bili tisti vrli kmečki mladeniči, kateri so si že nekaj skušali po svetu, no gospodje v dolgih črnih suknjah, kje so bili vsi tisti, kateri so že bili pri vojakih? Seveda, taki vam ne grejo na limanice, ker so prepametni! Na vaše „mladeniče,“ na vašo deco, kateri še se, da govorimo s ljudstvom, cedi materno mleko po ustih, na to neiskuseno mladino ne, ne, na to gotovo ne morete biti ponosni! Tak „mladenič“ še ni imel časa pozabiti vaše šolske šibe, in radi tega se vam in vašim sladkim besedam kaj rad uda. Tak otrok ni videl nikdar kaj drugega, njemu je samo za to, da pride od doma, da dobi par grošev od svojega očeta, da se sme s „gospodom“ kaplanom, ali morda celo z župnikom na kakem okinčanem vozu

Piskrovez Mihec in konzum.

Pred več leti prišel je v neko vas na Spodnjem Štajerskem piskrovez Mihec obložen s težko butaro različne posode in blaga. Ko stopi v prvo hišo, misleč, da bo kaj od svojega blaga prodal in tudi piskre povezal in ponve zakrpal, najdel je gospodinja z dvema sosedoma v živahnem govoru, tako, da še se niso zmenili, ko je Mihec pristopil. Ta je poslušal z ustmi in ušesi ženice, katere niso mogle prehevaliti nekega mladega gospodarja zaradi njegovih zaslug. Težko je čakal Mihec konec tega govora. A ko ga je vendar pričakal, je ponujal svoje blago in povprašal, ali bi ne imela ktera gospodinja piskre za vezati in ponve za krpati, pa vse izrečejo enoglasno, da ne kupijo od njega ničesar, ker imajo v vasi nov konzum, pri katerem se vse blago ceneje dobi, kot drugod in ena še dostavi: »Ne dvomim, da bo tudi naš gospod načelnik za konzum najel piskrovezca, kateri bo za ude prav po ceni vezal piskre in krpal ponve.«

Ko Mihec to sliši, stopijo mu ušesa kvišku in radovedno pozveduje, kje da stanuje gospod načelnik. Ena izmed ženic ga spremlja domogrede do načelnikove hiše in ko sta dospela tja, se Mihec zahvali za njeno prijaznost. Nekoliko je postal,

peljati v tuji kraj, češ, naj me vidijo drugi, da se tudi jaz na svetu. In ako še ima cela stvar neka nabožno lice, ako se tak otrok pripravi že poprej spovednici za taki shod, potem seveda ga o ne more zadržati doma, posebno ako je njemu s memu kaplanček, ali morda celo župnik na uho z šepetal, naj ga pusti, ker to itak ni nič drugega kakor lepa božja pot!

Ali ni tako gospodje? — Toda obsojeni so obsojeni od ljudstva, obsojeni od kmetov, obsojeni od pravih mladeničev, od katerih niste imeli enega med četo vaše zaslepljene, mlečnozobne mladine!

Na Goro prišedši obiskali so ti „mladeniči“ komando svojih farskih voditeljev najprvič cerkev, to še je bilo edino, kar je bilo dobrega na celotnem zborovanju. V cerkvi je bila služba božja in „mladeniči“ so šli potem tudi na komando k svetemu obhajilu! Nekateri so bili celo tako izkušeni, da niti vedeli niso, kako bi se naj pri tem obnašali. dolgotrajni pridigi se je mučil mariborski stotnik (hauptman) vseh klerikalcev na prižnici, da bi mladeničem zbil še par kolesc več v glavo, kakor so prinesle že seboj. „Mladenič pazi, pred teboj so sovražniki, za teboj so sovražniki, na levi so sovražniki, na desni so sovražniki!“ Tako jim je klical! Te besede nas spominjajo na neko dogodbico, katera se kaj rad pripoveduje med vojaki. Neki polkovnik vpraša mladeniča korporala tako-le: „Kaj hočete storiti, ako ste vi sami z vašo kompanijo in so vsi drugi častniki postreljani. Vi stojite z vašimi vojaki v dolini. Pred vami je vse polno sovražnih topov (kanonov), za vami je celi regiment sovražnih jezdecev, od desne strani lete na vas kakor dež goste krogle, na levi strani pa imate veliko močvirje, o katerem veste, da se morate v njem pogrezniti, ako hočete tje bežati.“ Toraj spredej, zadi, ob straneh sovražniki in smrt! In kaj je odgovoril korporal? Rekel je: „Veste kaj gospod oberst, ako bi bila zares tako huda, potem bodem zaukazal moji kompaniji, naj odloži puške, nasmame kape, začne moliti in se pripravlja na smrt!

si klobuk in brke poravnal, potem pa se bojazljivo bližal pravi hiši, v kateri kakor je izvedel stanuje mogočni gospod načelnik. Dospevši do hiše, odpre lahno vrata in stopa tiho proti sobi, tam zopet postoji potem potrka na vrata, pa ker se nikdo ne oglasi potrka drugič in tretjič, a tudi zdaj se ni nikdo oglašal. Mihec zbere vso korajžo, pritisne rahlo na kljuko, odpre vrata, stopi v sobo in za seboj tiho zapre vrata, da ga pri mizi sedel gospod še zapazil ni. Mihec je tiho stal pred vrati in še dihanje ni upal, da ne bi motil gospoda, kateri je imel pred seboj različne pisma in bil zelo zamaknjen vanje. Po dolgem čakanju se vendar gospod ozre na Miheca, kateri se mu globoko pokloni in gospoda ponižno pozdravi ter nekoliko korakov bližje stopi in s prosečim glasom reče: »Gospod načelnik, ravnokar sem bil tam pri prvi hiši v vasi in slišal, da so se tri gospodinjice pogovarjale o novem konzumu, katerega ste ustvarili, da nameravljate za konzum tudi piskrovezca, kateri bo vezal piskre, krpal ponve za ude in izdeloval kuhalnice, mišje pasice in druge reči, za prodajo najeti. Prosil bi toraj ponižno, ali bi to službo meni podelili; že čez dvajset let izdelujem in prodajam to blago in prav dobro razumem kupčijo.

Gospod načelnik je molče poslušal Miheca in ko je svoj govor končal mu je ponudil stol na kterege se je vsedel.

Kje pa so vendarle sovražniki te neizkušene mladine? Ali so zares na vseh straneh? Ne, ni res, dovolj še ima prijateljev, a nikdar jih ne bode našla v senci dolgih črnih sukenj! Gospodje, pravi kmečki mladeniči so vas obsodili, nobeden se ni vdeležil vašega zborovanja, ker vejo, da ste ravno vi njihovi najhujši sovražniki! Sveto vero, cerkev, bivališče največjega ljubitelja vse mladine, svete zakramente, prižnico, spovednico, vse, vse perabljate, da bi še na dalje sedeli na krmilu spodnještajerskih siromakov, in ker so vas obsodili pametni možje, ker vas je obsodila skušana mladina, sedaj objemljete z vašo takozvano gorečo ljubeznijo nespametne dečke, kateri vam zato ližejo vaše bele, „blažene“ roke, vse seveda, kakor vi rečete, „Bogu na čast“, v istini pa v vaš lasten korist!

Gospodje, kje pa so bili vrli gorski fantje? Od gorskih fantov še ni bilo nikdar nič slabega slišati, pridni, pošteni so, večina jih je doslužila tudi vojašino, a glejte, teh ni bilo med vašo četo, smejali so se vam in ko so vaši govorniki najbolj gromeli v krčmi, v katero ste svojo zapeljano mladino gnali, ko so tam najbolj ognjevito sejali svoje klerikalno seme v mlada, neiskušana srca, tedaj so vrli gorski fantje v drugi sobi prepevali pesmi, smejali so se celi vaši maškaradi in le njihovemu treznemu mišljenju seimate zahvaliti, da vas niso razgnali na vse vetre, odkoder ste prilazili na lepo, daleč okrog znano Ptujsko Goro.

Zakaj ste toraj prišli na Ptujsko Goro? Gorčani se niso vdeležili vašega zborovanja, ne stari, ne mladi, ako pa ste prišli na Goro molit, kaj je pomenila potem vaša maškarada? „Ako hočeš moliti, podaj se v tvojo kamrico“, je rekel Kristus, vi pa se vozite na okinanih vozovih v druge kraje, kazoč ljudstvu, glejte vas, kako smo pobožni! Komu bi ne prišli pri tem karizeji iz svetega pisma na misel?

Da, smelo trdimo, molitev vam je bila deveta brigga, vam je bilo samo zborovanje v mislih, katero ste takoj po službi božji priredili v krčmi!

„Pustite male k meni, ker njih je nebeško

Potem vstane gospod in prinese iz omare steklenico žganja katerega Mihecu nalije kupico. Mihecu so se, ko je zagledal žganje, zazarele oči. Potem gospod Miheca nagovori: »Tukaj koliko duša drži, veseli me, da si prišel ker vidim, da mi konzum mnogo dela povzročuje, katerega ne bom mogel sam opravljati. Premišljeval sem že sem in tja, kje bi dobil pravega pomagača ali komija, toraj si ravno prav prišel. Najprej te drage volje, ker si rokodelec in vrh še razumeš dobro kupčijo.«

Mihec od veselja ni znal, kaj bi storil, poljubil je načelniku roko, ter na njegovo zdravje izpraznil kupico, katero je ta zopet napolnil. Žganje in obljubljeni služba ste stali na svojo dolžnost. Mihec je postal zgovoren, kakor bi bil že v konzumu in tam prodajal mišje pasti in druge svoje izdelke. Gospod načelnik še ga je seveda bolj pohvalil. Slednjič ko je spoznal že tretjo kupico, je začel pripovedovati tudi o svoji Marici, katero ima tam daleč na Ogorskem v svoji domovini. Prosil je načelnika, da bi mu dovolil tudi svojo ženico seboj pripeljati, ker mu ona pri njegovih izdelkih lahko veliko pomaga. Gospod je nekoliko časa molčal, potem pa Mihecu naročil naj se nemudoma vrne v svojo domovino. Tam naj za veselje vse vredi in naj čaka, dokler ne dobi poziva, da

kraljestvo“, je rekel Kristus, neki župnik pa, ki je pripeljal tudi na Ptujsko Goro več svojih „mladeničev“, je takoj po službi božji vskliknil: „Ovčice iz moje fare, kje ste, zdaj pa pojdimo k zborovanju, jaz plačam en sodček piva!“ Te besede označijo dovolj, kaj so tudi drugi duhovniki hoteli s svojo mladino na Gori! Naj bi pila, je bila njihova želja, pila za klerikalne novce, potem bode ložje pošušala klerikalnega govornika, ložje se bode strinjala z njegovimi nazori — a klerikalstvo bode imelo več bodočih privržencev, sedajni so itak tako dobro oklenjeni od njegovih krempljev, da jim ni mogoče uiti.

Da, celo nebesa so se izrekla proti temu zborovanju! Velikanska ploha se je vlila iz oblakov in v največjem blatu si videl cele trume teh „mladeničev“ leteti proti domu, noseč svoje škornje pod pazduho.

Obsojeni ste klerikalni voditelji, da obsojeni celo od tistih, kateri so šli gledat iz radovednosti vaše maškerade. Le vpijte sedaj v vašem mariborskem glasilu, kako sijajno se vam je obnesla vaša demonstracija, družega imena ne zasluži to zborovanje, le vpijte in hvalite vaše „mladeniče“, kateri še nikakor niso godni. Kmetje in pravi mladeniči so vas obsodili, verjamite nam, da vas bodejo ti vaši sedajni privrženci, ti vaši takozvani „mladeniči“, ko si bodejo nekaj skušali na svetu, bodisi pri vojaščini ali drugod, ravno tako gotovo obsodili, kakor mladeniči na Ptujski Gori.

S tem vašim zborovanjem ste hoteli utrditi vaše klerikalno stališče, hoteli pa ste zopet nahujskati kmečko mladino proti drugemu narodu, proti našim sosedom, namreč proti Nemcem. Vi branite mladini, da bi se učila družega jezika, vi jej kličete, da je njena narodnost v nevarnosti, a mlečnezoba mladina vam to verjame, mlečnezoba mladina rečemo, iskušana mladina vam tega ni verjela nikdar, tudi na Ptujski Gori ne.

Ko je vaš govornik najbolj gromel v krčmi proti nemškemu jeziku, ko so neiskušeni vaši dečki iz daljnih tujih krajev poslušali z odprtimi ustami njegove gro-

pride s svojo Marico k konzumu v službo.

Mihec je izročil svoje blago načelniku, kateri mu je na pot še dal steklenico žganja, potem se je poslovil in se napolnil naravnost proti ogerski meji. Med potjo še mu je na misel prišlo, da ima žganje v žepu, ne pa v želodecu. Njegove misli so bile pri konzumu. Domov dospevši je razlagal ženi svojo srečo, katero je tako dolgo iskal in vendar enkrat našel. Ko je Marici povedal, da bo tudi ona sprejeta pri konzumu v službo, se je ta od veselja razjokala; še večje je bilo veselje, ko je Mihec iz žepa potegnil žganje, katero sta potem skupno zaužila govoreč o radodarnosti načelnikovi. Potem sta od dne do dne pridno delala in imela sta že cele kupe izgotovljenih različnih stvari, pa vedno sta bila bolj iznemirjena, ker obljubljenega poziva ni bilo od nikod. Tako sta čakala teden za tednom, in mesec za mesecem, da bi se jima želja izpolnila.

Marica je večkrat svojega moža nagovarjala, naj vendar gre pogledat, kaj se je zgodilo pri konzumu, da tako dolgo nobenega glasu ne dobita. Slednjič se Mihec vendar da pogovoriti in se poda na pot. Komaj je prisopihal v dotično vas, stopil je v prvo hišo, v kateri je enkrat slišal o novem konzumu. Gospodinja, katera je bila ravno v kuhinji pri svojih opravkih, mu na njegovo vprašanje o konzumu smeja odgovoriti:

zovite modrosti, ko je po v a š e m mnenju plamtelo vsako srce za klerikalne nazore na takozvani slovensko-narodni podlagi, ravno tedaj so peli gorški mladeniči, katerih večina je že svet videla, kateri so si skušali vojaščino, pesmi ravno v istem jeziku, katerega mladini tako branite, v tujem sosečkem jeziku, peli so v o j a š k e n e m š k e pesmi!

Nikakor niso s tem hoteli zatajiti svoje narodnosti, nikakor jim ni nih č e prigovarjal, da bi vam tako nasprotovali, sami iz lastnega svojega prepričanja so to storili, ker je vsaki od njih prav dobro sprevidel, kaka bedarija je, braniti mladini drugi jezik, katerega tako krvavo potrebuje ravno pri vojaki h!

Obsojeni ste, mariborski voditelji takozvanih slovenskih mladeničev, obsojeni! Zapustili so vas kmetje, možaki, zapustila vas je odrašana, iskušena mladina, a mlada bitja pa, v katera ste sejali zadnjo nedeljo na Ptujski Gori vašo klerikalno seme, ta pa naj Bog obvaruje, naj jim pokaže prava pota, naj jim odpre oči, kakor so odprle iskušnje življenja že oči vrlim, navdušenim gorskim mladeničem, kateri so spoznali volka v ovčji koži, kateri so ga zaničljivo prezirali, ne da bi si umazali svoje poštene roke v njegovi klerikalni, smrdljivi dlaki! Živeli gorski mladeniči!

Štajerski kmetje!

V naši kmečki zgodovini se je odkazala letošnemu letu velika uloga, da uprizori takorekoč začetek novega poglavja kmečke zgodovine. Trenutek, v katerem se vam vsem kmetom štajerske dežele ponuja ta oklic je za vas vrlo važen.

Poglejmo v zadnjo četrstoletje avstrijske gospodarske politike! Na eni strani opazimo velikansko povikšanje vsakovrstnih plačil, povikšanje plačila delavcev, katere mi potrebujemo. Vedno in vedno dobi kmet bolj težko delavca, kakor poprej! Na drugi strani pa pada vedno cena naših pridelkov in to tako hitro in v tako obilni meri, da nam preti, ako se ne bodejo te zamere predrugačile, neizogiben, gotovi pogin.

Brezštevilni kmetje, kateri so prišli na nič, ne-

vori: »Ali ne veš, da je konzum pobegnil iz naše vasi?« Mihec to sliši, se obrne, ne da bi zinil besedico in odide iskat begunca. Hodil je od hiše do hiše in iskal, da bi vendar našel konzumovo tablo. Še pri hlevih je iztikal, misleč, da se je, ker je bila huda zima v kak hlev potegnul. Pa vse iskanje je bilo zastonj! Slednjič se poda v sosednjo vas; tudi tam je od hiše do hiše spraševal po konzumu. Ves utrujen se poda v neko hišo, da bi si odpočil. Plašno je gledal po ljudeh, kateri so ga zasmehovali. Dolgo ni mogel strpeti, gnalo ga je naprej iskat, zatoraj se poslovi in odide. Ko stopi na cesto, pride mu nasproti stari možiček z dolgo brado. Bil je berač in poprosil je Miheca za milodar. Ta mu reče: Ako mi poveš, kje je konzum, dam ti eno petico in plačam še vrh tega frakelje šnopsa!« Berač zasliši besedo »šnops« in tako potegne Miheca za seboj. Mahala sta proti prvi gostilni. Mihec tam naroči, kakor je obljubil šnopsa, da beraču petico in ga potem sili naj se ne mudi in mu pove, kje da je konzum, katerega on toliko išče.

Berač vesel, da je prišel tako po ceni k priljubljeni pijači, pogleda po sobi ali bi ga nikdo ne slišal in reče tiho Mihecu na uho: »Konzum, katerega ti iščeš, je pri svojem duhovnem gospodu zavetniku ne daleč od tod. Kakor sem

brojni siromaki na deželi, nam označujejo pota, katero je stopala zadnja leta naša gospodarska politika, deželo, katero je povzročilo, da tudi vsi drugi slogi enomer govorijo samo o slabih časih.

Morda najbolj glavni vzrok, da se je naši domača zemlja odzvela s silo priložnost povrniti nam našo delo s primernimi dohodki je ta, da se naša dežela izkorišča skoraj na neverjeten način od drugih ljudskih držav. To izkoriščanje povzroča, da nimajo naši pridelki na našem domačem sejmu več take vrednosti, kakor poprej. Kuge med našo živino so povzročile, da so druge države prepovedale, da bi se v nje naša živina izvažala, nikakor pa ne nehajo te države pošiljati svojih pridelkov v našo deželo.

Sedaj nam je treba zabraniti, da se nam v bodočih letih ne bode tako godilo, kakor se nam je godilo zadnja leta, sedaj se gre za to, da se sklenejo pogodbe tičoč se mitnine (cola) in kupčevanja glede drugih držav in sicer take pogodbe, katere nam bodo jamčile za to, da se ne bode naš kmet izročil gotovemu poginu.

Temelj za pogajanje glede kupčije z drugimi, toraj ljudskimi državami in edina naša obramba proti preteči nam nevarnosti je tako zvani mitninski (colni) tarif. Da se v njem nastavi na vse tiste pridelke ljudskih držav, katere ima tudi naša dežela, velika mitnina ali colnina, samo to nas še lahko reši gotovega našega bodočega pogina.

Naša vlada je napravila načrt za mitninski (colninski) tarif, želeč da bi se na njegovi podlagi sklenile kupninske pogodbe z drugimi državami.

Veliko kmečkih in gozdarsko-gospodarskih zvez pa se je že sedaj izrazilo o tem načrtu, da ni tak, da bi nas dovolj branil proti tujim državam. Zastonj toraj upamo zboljšanje našega stanja, ako se mitninski (colni) tarif tako sprejme, kakor je v načrtu naše vlade.

Tudi odbor, ki se ima pečati s tem tarifom, ni odobral takoj vseh točk načrta, katerega je napravila vlada, temveč je sklenil, da bode šele po strogem posvetovanju povedal svoje mnenje o njih.

slišal, se mu jako slabo godi, ker je hudo bolan na jetiki. Mihec ves prestrašen plane kvišku, kakor bi ga pičil gad, potem poplača in odide naravnost proti hiši duhovnega gospoda. Ko je tje dospel, ohodil je parkrat celo poslopje in iskal tablo konzumovo. Ker je nikjer ni zapazil, se je še huje prestrašil. Hitro stopi v hišo in vpraša kuharico po gospodu. Ta mu odgovori, da so gospod ravno pri kosilu in toraj naj počaka. Čez dobre pol ure čakanja pridejo gospod v kuhinjo in vprašajo Miheca po njegovi želji. Ta pa jecljaje in s strahom prosi naj mu vendar povejo, kaj je s konzumom, pri katerem »sta bila on in njegova žena Marica od načelnika v službo sprejeta. Gospod, kteremu se je Mihec smilil, ga potolaži, potem mu reče: »Konzum, katerega ti iščeš, je pred kratkim umrl in te postavil v oporoki za glavnega dediča. Dobil boš toraj vso njegovo zapuščino, katera obstoji iz nekaj kahalnic, mišjih pasti, drota za piskre vezati in nekaj piehastih posode. Zdaj pa si vsedi, kuharica bo ti dala nekaj ostančkov od kosila in še kupico vina.« Mihec je bil tako žalosten, da se ni dotaknil jedi, ampak pobral je ostanke kosila v torbo, vino pa je spil. Potem je sebral svojo dedščino po konzumu in je žalosten odšel. Med potjo je položil desnico na srce in prisegel, da si nikoli ne bode več želel službe pri konzumu.